

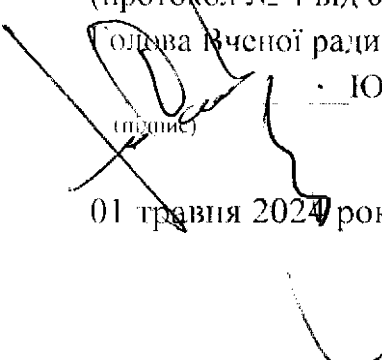
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»

«СХВАЛЕНО»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

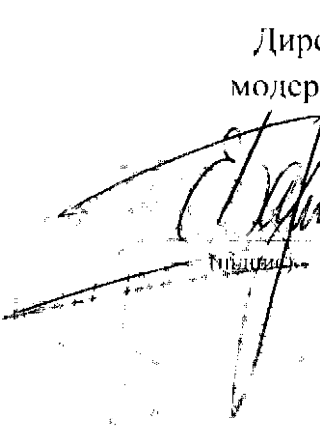
Вченою радою ДНУ «Інститут
модернізації змісту освіти»
(протокол № 4 від 01 травня 2024 року)

Голова Вченої ради

Юрій СЛАФОНОВ
(підпис) (ім'я, прізвище)

01 травня 2024 року

Директор ДНУ «Інститут
модернізації змісту освіти»

Світлана БУЖЕНКОВА
(підпис) (ім'я, прізвище)

01 травня 2024 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
вчителів навчальних предметів (інтегрованих курсів)
базової і повної загальної середньої освіти

«Основні права та принципи особистості відповідно до статей Європейської
соціальної хартії»

галузь знань:

01 - Освіта/Педагогіка

назва відповідно до ліцензії

спеціальність:

014.03 «Середня освіта»

шифр та назва галузі знань

категорія слухачів:

*Вчителі навчальних предметів (інтегрованих курсів)
громадянської та історичної освітньої галузі закладів
загальної середньої освіти*

назва категорії слухачів

Рецензенти:

Ігор КОЗИЧ, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри політики в сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Лариса НЕСКОРОДЖЕНА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права Державного торговельно-економічного університету

Розробники курсу:

Олена ГАЙДАМАКА, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, начальник відділу наукового і навчально-методичного забезпечення змісту загальної середньої освіти в Новій українській школі Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Олена СВЯТУН, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри порівняльного і європейського права Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Олена ГУРСЬКА, кандидат історичних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник відділу наукового і навчально-методичного забезпечення змісту загальної середньої освіти в Новій українській школі Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти».

Методологи курсу:

Сергій ЗЕЛЕНИЙ, методист NDA, методолог Мережі Освітніх Хабів – EduHub.

Данило МЕТЕЛЬСЬКИЙ, старший викладач кафедри міжнародних відносин Національного університету «Києво-Могилянська академія», директор ГО "Центр соціальних трансформацій"

Курс розміщено для безоплатного проходження на сайті Асоціації інноваційної та цифрової освіти (<https://hromada.academy/courses/kurs-pidvishchennya-kvalifikaciji-dlya-vchiteliv-osnovni-prava-ta-principi-osobistosti-vidpovidno-do-statey-yevropeyskoji-socialnoji-hartiji>)

Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів навчальних предметів (інтегрованих курсів) громадянської та історичної освітньої галузі базової і повної загальної середньої освіти «Основні права та принципи особистості відповідно до статей Європейської соціальної хартії» (далі – Освітня програма) розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904 та враховує основні положення законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року; постанов Кабінету Міністрів України: «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (від 30.09.2020 № 898), «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників» (від 27.12.2018 № 1190), «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (від 21.09.2019 № 800), «Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (від 14.11.2023 № 1196).

Цільова група: учителі закладів загальної середньої освіти, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси) громадянської та історичної освітньої галузі у закладах загальної середньої освіти.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна

Напрями: розвиток загальних і професійних компетентностей відповідно до Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»».

Мета: професійний розвиток учителів закладів загальної середньої освіти, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси) громадянської та історичної освітньої галузі у закладах загальної середньої освіти відповідно до державної політики у галузі освіти та реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в частині набуття обізнаності у соціальних правах людини, закріплених в Європейській соціальній хартії, формування первісних навичок

захисту своїх прав та залучення до правозахисної діяльності, спрямованої на імплементацію європейських соціальних стандартів в Україні.

Основні завдання:

- засвоїти базові відомості про права та принципи особистості відповідно до статей Європейської соціальної хартії;
- ознайомити із загальною характеристикою, значенням, контрольним механізмом виконання положень Європейської соціальної хартії у захисті соціальних прав людини в Європі та станом її імплементації й виконання в Україні;
- розкрити важливість ефективної реалізації положень Європейської соціальної хартії для захисту соціальних прав людини; існуючі національні механізми України щодо гарантування соціальних прав;
- створити можливості здобуття навичок та досвіду самостійного дослідження нормативно-правових актів; формувати прагнення до самопізнання, самовдосконалення, саморозвитку та розвивати такі якості в учнів/ учениць;
- розвивати критичне мислення вчителів закладів загальної середньої освіти, вміння аналізувати нормативно-правові акти; адаптуватися до змін законодавства України;
- формувати вміння об'єктивно оцінювати свої соціальні права та наявні можливості їх захисту, створювати умови для формування цих якостей в учнів/ учениць;
- набувати практичні навички користування соціальними правами у повсякденному житті та формувати такі навички в учнів/ учениць;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів закладів загальної середньої освіти. удосконалити вміння ефективної комунікації з учасниками освітнього процесу.

Перелік компетентностей

Загальні:

Громадянська - здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність сталого розвитку.

Соціальна - здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

Лідерська - здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до

досягнення спільної мети; здатність критично оцінювати фактори супротиву змінам і системно здійснювати їх усунення.

Підприємницька - відкритість до змін, ініціативність, здатність до генерування нових ідей та пошуку рішень щодо їх імплементації і підтримки.

Цифрова - здатність ефективно використовувати технології та цифрові компетентності на уроках і під час підготовки до уроків для покращення практики викладання та підтримки навчання учнів та учениць.

Професійні:

Предметно-методична - здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів/учениць; формувати та розвивати у них ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів/учениць; розвивати в учнівства (відповідно до рівня освіти, який здобувається) критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання в учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів та учениць.

Мовно-комунікативна - здатність забезпечувати здобуття освіти державною та іноземними мовами; здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти; здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння й навички учнів; здатність володіти системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності; здатність уміти вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування; розвинені вміння вибирати та застосовувати різні комунікативні стратегії для досягнення аргументованого мовлення; здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій).

Інформаційно-цифрова - здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі (відповідно до рівня освіти, який надається).

Психологічна - здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи

з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

Емоційно-етична - здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у сучасному глобалізованому світі.

Компетентність педагогічного партнерства - здатність до рівноправної та особистісно зорієнтованої взаємодії з учнями/ученицями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

Інклюзивна - здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Здоров'язбережувальна - здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями/ученицями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; здатність формувати в учнів/учениць культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте, фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу суб'єктам освітнього процесу.

Проектувальна - здатність проектувати осередки навчання і виховання учнів та учениць.

Прогностична - здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.

Організаційна - здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів/учениць; організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності.

Оцінювально-аналітична - здатність аналізувати результати навчання учнів/учениць; забезпечувати процес самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів/учениць.

Інноваційна - здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації в професійній діяльності;

застосовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

Компетентності навчання впродовж життя - здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.

Рефлексійна - здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

Пояснювальна записка.

Актуальність Освітньої програми полягає в розвитку професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси) громадянської та історичної освітньої галузі у закладах загальної середньої освіти; здобуття досвіду щодо прав та принципів особистості, окреслених у Європейській соціальній хартії та наявних можливостей їх захисту.

У наш час існує потреба донесення інформації про зміст соціальних прав, закріплених в різних нормативно-правових актах Європейського Союзу, зокрема у Європейській соціальній хартії (ЄСХ), та механізмів їх забезпечення щодо широких верств населення в Україні, в першу чергу щодо молодого покоління - дитини. Це має сприяти вихованню активних членів громадянського суспільства, обізнаних у своїх правах та гарантіях, які повинна забезпечувати держава, адже тільки за таких умов Україна зможе трансформуватися у повноцінного члена Європейського Союзу, що ґрунтується на повазі та забезпеченні цінностей демократії, верховенства права, поваги до прав людини та недискримінації.

Важливим і актуальним питанням є донесення цих важливих цінностей до усвідомлення учнями /ученицями та їхнього розуміння можливостей захисту своїх соціальних прав.

Теми Освітньої програми дають змогу сформувати у педагогів розуміння та можливості користуватися своїми соціальними правами, захищеними ЄСХ, використовувати національні та європейські механізми забезпечення своїх соціальних прав; об'єктивно аналізувати та критично оцінювати зміни в законодавстві України; розглядати та обмірковувати свої цінності, грамотно розставляти пріоритети. Розуміючи, що становлення і розвиток дитини відбувається, в тому числі, у процесі навчання, необхідно формувати вищезазначені вміння та якості в учнівства.

В умовах реалізації освітньої реформи «Нова українська школа», державних стандартів відповідного рівня освіти педагог закладу загальної середньої освіти має бути готовим до ефективної комунікації з учасниками освітнього процесу; вчити їх критично мислити, аналізувати, зокрема,

нормативно-правові документи, робити висновки і розуміти механізми упровадження набутих знань, зокрема в частині забезпечення і захисту соціальних прав людини.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС), з них: лекційна форма роботи - 5 годин; практична - 4 години; самостійна - 5 годин; діагностування результатів навчання – 1 година.

Особливості організації освітнього процесу за Освітньою програмою: вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем Освітньої програми можуть бути перенесені в інші теми залежно від загальної концепції програми навчання. Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів. Теоретична складова Освітньої програми може бути реалізованою через відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо (у навчально-тематичному плані на лекційну форму роботи відведено 5 годин). Практична складова – через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо (на таку форму роботи заплановано 4 години), а також через самостійну роботу здобувачів освіти (відведено 5 годин). Навчальні заняття в асинхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу: комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Зміст Освітньої програми

Модуль 1. Фахово – методичний (14 годин)

Тема 1.1. Історія розробки європейської соціальної хартії. Європейська соціальна хартія як основний елемент системи захисту прав людини ради Європи.

Права людини – сутність, класифікація. Документи щодо захисту прав людини, що передували появі Європейської соціальної хартії (ЄСХ) (Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права; Конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 р.) Європейська соціальна хартія як соціальна Конституція Європи.

Ключові поняття: права людини, Рада Європи, Європейська соціальна хартія.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати поняття «права людини», види прав людини.
- Ознайомитися з нормативними документами, що передували появі Європейської соціальної хартії.
- Самостійно проаналізувати Європейську соціальну хартію (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text).

Тема 1. 2. Загальна характеристика та значення Європейської соціальної хартії у захисті соціальних прав в Європі. Взаємовплив ЄСХ та стандартів ЄС

ЄСХ - договір Ради Європи, що гарантує соціальні права людини щодо працевлаштування, житла, охорони здоров'я, освіти, соціального захисту і добробуту. Захист вразливих верств населення, зокрема, люди похилого віку, діти, люди з обмеженими можливостями та мігранти. Недискримінація.

Загальна характеристика ЄСХ. Сфера дії ЄСХ. ЄСХ та право Європейського Союзу.

Ключові поняття: Європейська конвенції з прав людини. Європейська соціальна хартія, механізми забезпечення виконання ЄСХ з боку держав-учасників.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Визначити зв'язки і співвідношення положень між нормативними системами Європейської конвенції з прав людини і Європейської соціальної хартії.
- Окреслити загальну характеристику Європейської соціальної хартії і її значення у захисті соціальних прав в Європі.

Тема 1.3. Контролюючі механізми ЄСХ. Повноваження та порядок роботи Європейського комітету з соціальних прав.

Система контролю за виконанням державами-учасницями взятих на себе зобов'язань для забезпечення ефективної реалізації соціальних та економічних прав людини, закріплених в ЄСХ.

Європейський комітет соціальних прав (ЄКСП) - орган моніторингу ЄСХ. Механізм контролю за виконанням державами-учасницями положень ЄСХ: розгляд доповідей держав та розгляд колективних скарг. Зобов'язання держав-учасниць ЄСХ співпрацювати з ЄКСП.

Ключові поняття: Європейський комітет соціальних прав; процедура розгляду доповідей держав; процедура колективних скарг.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати методичні матеріали, за потреби – зазначені нормативно-правові акти.
- Визначити ключові положення щодо системи контролю за виконанням державами-учасницями взятих на себе зобов'язань, закріплених в ЄСХ.

Тема 1.4. Право на працю (відповідно до статей 1-4 Європейської соціальної хартії).

Право на працю - одне із центральних прав ЄСХ. Стандарти права на працю. Огляд і аналіз статей 1-4 ЄСХ.

Ключові поняття: право на працю; право на справедливі умови праці; право на безпечні та здорові умови праці; право на справедливу винагороду.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати положення права на працю відповідно до ЄСХ та стандарти, яке воно вміщує, зокрема, досягнення високого рівня зайнятості; вільний вибір професії; безкоштовні послуги з працевлаштування; забезпечення належної професійної орієнтації, навчання та реабілітації.
- Визначити ключові положення статей 1-4 ЄСХ.

Тема 1. 5. Право на охорону здоров'я (згідно ст. 11 та 13 Європейської соціальної хартії).

Право на охорону здоров'я - основне для здійснення всіх інших соціальних прав. Принцип людської гідності як основний принцип права на охорону здоров'я. Огляд статей 11 та 13 ЄСХ.

Ключові поняття: право на доступ до медичної допомоги; просвітництво та підвищення обізнаності поліпшенню громадського здоров'я відповідно до цілей, встановлених ВООЗ; право на отримання медичних консультацій і обстежень; вакцинації й епідемічний моніторинг; соціальна та медична допомога; здорове довкілля; боротьба з тютюнопалінням.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати ст. 11 та 13 Європейської соціальної хартії.
- Визначити ключові положення статей 11 та 13 ЄСХ.

Тема 1. 6. Право на освіту та права дітей (відповідно до ст 7, 10, п.1. ст.15, ст. 17 та ст. 19. ЄСХ).

Права дитини. Соціальні права дитини. Роль ЄСХ щодо захисту соціальних прав дитини. Право на безкоштовну початкову та середню освіту. Доступність та ефективність освіти. Рівний доступ до освіти.

Ключові поняття: право дітей та підлітків на соціальний, правовий та економічний захист; право на початкову та середню освіту; право на інклюзивну освіту; доступність і ефективність освіти; рівний доступ до освіти; право на професійну підготовку; боротьба з довгостроковим безробіттям за допомогою заходів із перепідготовки та реінтеграції; права для трудових мігрантів та членів їх сімей.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати ст. 7, 10, п.1. ст.15, ст. 17 та ст. 19. ЄСХ.
- Визначити ключові положення Європейської соціальної хартії в частині права на освіту та права дитини.

Тема 1. 7. Право на послуги соціального забезпечення (згідно з ст.14 Європейської соціальної хартії)

Право на користування послугами соціальних служб. Правила соціального забезпечення або захисту, зокрема щодо соціальних послуг для конкретних цільових груп. Статті ЄСХ, що пов'язані з правом на послуги соціального забезпечення. Соціальні послуги: напрями впливу та охоплення, мета, функціонування соціальних служб.

Ключові поняття: право на послуги соціального забезпечення, соціальні служби, соціальні працівники.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати ст.14 ЄСХ.
- Визначити ключові положення ЄСХ в частині права на послуги соціального забезпечення.

Тема 1. 8. Право на житло (відповідно до ст.31 ЄСХ).

Правові та практичні заходи і цілі для ефективного захисту права на житло. Статті ЄСХ, що пов'язані із забезпеченням права на житло.

Житло належного рівня. Доступне житло, соціальне житло, пільги на житло. Запобігання бездомності; заходи щодо подолання (зменшення) бездомності. Примусове виселення (процедури виселення, правовий захист та правова допомога). Незаконне займання ділянки або житла.

Ключові поняття: право на житло; житло належного рівня; доступне житло, соціальне житло; бездомність.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати ст.31 ЄСХ.
- Визначити ключові положення ЄСХ в частині права на житло.

Тема 1. 9. Права осіб з інвалідністю та осіб літнього віку (згідно із ст. 15 та ст.23 Європейської соціальної хартії).

Вразливі групи населення. Поняття «інвалідність». Права осіб з інвалідністю на самостійність, соціальну інтеграцію та участь у житті суспільства (захищені можливості працевлаштування, антидискримінаційні положення та заходи щодо заохочення працевлаштування людей з інвалідністю; соціальна інтеграція осіб з інвалідністю тощо).

Особи літнього віку. Соціальний захист осіб літнього віку (охорона здоров'я, соціальне забезпечення тощо)

Ключові поняття: особи з інвалідністю; права осіб з інвалідністю; особи літнього віку; соціальний захист осіб літнього віку

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати ст. 15 та ст.23 ЄСХ.
- Визначити ключові положення ЄСХ в частині прав осіб з інвалідністю та осіб літнього віку.

Тема 1. 10. Виконання Україною взятих зобов'язань за ЄСХ (переглянутої)

Ратифікація Україною ЄСХ (переглянутої): ратифіковані та нератифіковані положення. Виконання Україною ратифікованих положень. Основні проблеми імплементації ЄСХ Україною. Приклади прогресу, досягнутого в реалізації прав за ЄСХ.

Ключові поняття: ратифікація та імплементація ЄСХ.

Завдання для самостійного практичного опрацювання:

- Опрацювати методичні матеріали, за потреби – зазначені нормативно-правові акти.
- Визначити ключові положення виконання Україною взятих зобов'язань за ЄСХ (переглянутої).

Модуль 2. Рефлексивно-підсумковий (1 година).

Тема 2.1. Діагностування результатів навчання.

Для діагностування результатів навчання до кожної теми на електронному ресурсі курсу розроблено тести, які містять:

- тестові завдання закритого типу;
- тестові завдання на увідповіднення;
- тестові завдання на встановлення послідовності виконання певних дій.

Очікувані результати: удосконалення загальних та професійних компетентностей вчителів громадянської та історичної галузі закладів загальної середньої освіти в частині ознайомлення із ключовими положеннями, значенням ЄСХ у захисті соціальних прав людини в Європі та станом її імплементації й виконання в Україні.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- існуючих європейських механізмів захисту прав людини, загалом, та соціальних прав, зокрема;
 - місця та ролі прав дитини серед всього загального масиву прав людини;
 - потребу в забезпеченні соціальних прав людини, зокрема дитини;
 - існуючі національні механізми забезпечення соціальних прав дитини в Україні;
 - значення механізмів імплементації соціальних стандартів ЄСХ для становлення свідомого громадянського суспільства в Україні.
 - суті і змісту основних термінів і понять (соціальні права, гарантії, зобов'язання держави, механізми забезпечення імплементації тощо);
 - особливостей соціальних стандартів захисту прав людини за ЄСХ;
 - прийоми для підвищення ефективності забезпечення соціальних стандартів в демократичних державах;
 - поняття та значення гідного рівня життя;
 - особливості прав людей з вразливих категорій.
 - планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
 - академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу;
 - академічної доброчесності.

Уміння:

- аналізувати положення ЄСХ та інших нормативно-правових актів, присвячених правам людини;
 - самостійно досліджувати нормативні акти у сфері захисту прав людини;
- користуватися різними засобами забезпечення своїх прав;
 - володіти способами спільної діяльності в групі, прийомами дій в ситуаціях спілкування;
 - шукати і знаходити оптимальний стиль поведінки;
 - співвідносити свої індивідуальні потреби з існуючими соціальними стандартами.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- важливість навчання упродовж життя;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- пріоритетність ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів та учениць;
- базування освіти на національно-патріотичних та демократичних цінностях.

ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Форми навчання			
		Кількість годин			
		Лекційні	Семінарсько-практичні	Самостійні	Разом
1.	Модуль 1. Фахово-методичний	5	4	5	14
1.1.	Історія розробки європейської соціальної хартії. Європейська соціальна хартія як основний елемент системи захисту прав людини ради Європи	0,5	-	0,5	1
1.2.	Загальна характеристика та значення Європейської соціальної хартії у захисті соціальних прав в Європі. Взаємовплив ЄСХ та стандартів ЄС	0,5	-	0,5	1

1.3.	Контрольний механізм Європейської соціальної хартії. Повноваження та порядок роботи Європейського комітету з соціальних прав	0,5	1	0,5	2
1.4.	Право на працю (відповідно до статей 1-4 Європейської соціальної хартії)	0,5	-	0,5	1
1.5	Право на охорону здоров'я (згідно ст. 11 та 13 Європейської соціальної хартії)	0,5	-	0,5	1
1.6	Право на освіту та права дітей (відповідно до ст. 7, 10, п.1. ст.15, ст. 17 та ст. 19.Європейської соціальної хартії)	0,5	1	0,5	2
1.7	Право на послуги соціального забезпечення (згідно з ст.14 Європейської соціальної хартії)	0,5	-	0,5	1
1.8	Право на житло (відповідно до ст.31 Європейська соціальна хартія)	0,5	-	0,5	1
1.9	Права осіб з інвалідністю та осіб літнього віку (згідно із ст. 15 та ст.23 Європейської соціальної хартії)	0,5	1	0,5	2
1.10	Виконання Україною взятих зобов'язань за ЄСХ (переглянутою)	0,5	1	0,5	2
2.	Модуль 2. Рефлексивно-підсумковий	-	-	1	1

2.1.	Діагностування результатів навчання	-	-	1	1
	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	4	6	5	15 год./або 0,5 кред.

Рекомендована література

1. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О. І. Пометун. Харків, 2007. 190 с..
2. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості. Педагогіка і психологія : Вісник НАПН України. 2009. № 2 (63). С. 51-60.
3. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.- практич. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
4. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#n18>
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-те вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
6. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
7. Європейська конвенція з прав людини : Закон України від 17.07.97 № 475/97-ВР) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
8. Європейська соціальна хартія (переглянута) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
9. Загальна декларація прав людини: резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року № 217 А (III) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
10. Застосування переглянутої Європейської соціальної хартії українськими судами. Висновки Європейського комітету з соціальних прав щодо України (презентація) URL: <https://rm.coe.int/application-of-the-revised-european-social-charter-by-ukrainian-courts/1680a0a220>
11. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
12. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://www.schoollife.org.ua/pidhody-novoyi-ukrayinskoyi-shkoly-abo-shlyah-do-dytyachogo-sertsya/>

13. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.

14. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В., Щербина Є.М. Міжнародний захист прав людини : навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко, Є. М. Щербина. Дніпро : ДДУВС, 2020. 260 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/> Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#Text>

15. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>

16. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

17. Про повну загальну середню освіту: Закон України 16 січня 2020 року № 463-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

18. Про затвердження Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2023 р. № 1196. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1196-2023-%D0%BF#Text>

19. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

20. План дій Ради Європи для України на 2018-2021 рр.: міжнародний документ від 21.02.2018 р. URL: <https://rm.coe.int/ap-ukraine-2018-2021-ukrlocal-lang-official-non-web/16809e4563>

21. Рада Європи: міжнародні програми. Офіційний веб-сайт Вищої ради правосуддя. URL: <https://hcj.gov.ua/page/rada-yevropy>

22. Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-vchiteliv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-yaki-vprovadzhuynovij-derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>